

MILJØKLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15
1360 København K
Telefon: 33 95 57 70
Telefax: 33 95 57 84

Den 18. august 2006
J.nr. 13/024-3

Den 18. august 2006 har Miljøklagenævnet truffet følgende

Afgørelse

efter § 33, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 (med senere ændringer).

Sag nr. 13/024-3: Miljøgodkendelse af Højslev Teglværk A/S, Viborgvej 231, Højslev, Skive Kommune.

Afgørelsen er truffet af ankechef, cand. jur. Jørgen Bjerring samt kvalitets- og miljøchef Charlotte Breinholt og civilingeniør Hasse Højmark Andersen (beskikkede medlemmer).

Sagen er indbragt for Miljøklagenævnet ved skrivelse af 3. oktober 2004 fra Ejvind Jensen, Teglværksvej 18, Kirsten Th. Vestergaard, Kærvej 6, Casper Blak, Rolighedsvej 20, Poul Justesen, Teglværksvej 14, samt Carina og Ejner Lund, Viborgvej 228, alle 7840 Højslev, med påklage af Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004 om miljøgodkendelse af Højslev Teglværk A/S.

Redegørelse for sagen

Sagen vedrører en klage over støjvilkårene i Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004 om miljøgodkendelse af Højslev Teglværk A/S. Ved afgørelsen har styrelsen stadfæstet Skive Kommunes miljøgodkendelse af 12. januar 2002 af i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, idet styrelsen dog bl.a. har lempet visse vilkår for virksomhedens udsendelse af støj.

Beskrivelse af virksomheden

Virksomheden er et teglværk, som siden 1982 har produceret tegltagsten. Virksomheden som helhed blev miljøgodkendt i 1991. Den nye godkendelse blev meddelt til hele virksomheden i forbindelse med en udvidelse med bl.a. en ny ovnhal til brænding af glaserede teglsten, en lagerhal, et tørrekammer samt en ny udendørs lagerplads i den vestlige del af virksomhedsområdet. Efter det oplyste udgør udvidelserne et bygningsareal på ca. 3.500 m² den udendørs lagerplads udgør et areal på ca. en hektar. Det samlede bygningsareal udgør efter udvidelsen 18.000 m².

Ifølge Skive Kommunes godkendelsesskrivelse bliver den fremtidige produktionskapacitet på ca. 19 mio. tagsten pr. år, heraf 5 mio. glaserede tegltagsten. Råleret til produktionen tilføres teglværket udefra med lastbiler. Forbruget af råler er oplyst til ca. 150 tons pr. dag.

Produktionen foregår i døgndrift alle ugens dage. Ifølge Skive Kommunes godkendelsesskrivelse er virksomhedens aktiviteter fordelt på følgende tidsrum af døgnet:

Tørring og brænding	Alle dage	Hele døgnet
Lertilberedning	Mandag - fredag	07.00 - 23.00
Lertilberedning	Lørdage	07.00 - 14.00
Finvalsning efter sump	Alle dage	07.00 - 23.00
Formning sortering og pakning	Alle dage	06.00 - 22.00
Udkørsel af færdigvarer til lagerpladserne på virksomheden mod syd og vest	Mandag - fredag	06.00 - 18.00
Udkørsel af færdigvarer til lagerpladsen mod nord	Mandag - fredag	06.00 - 22.00
Tilkørsel af råvarer og udkørsel af færdigvarer	Mandag - fredag	06.00 - 18.00
Tilkørsel af råvarer og udkørsel af færdigvarer	Lørdage	07.00 - 14.00

Teglværket har 35 ansatte.

Virksomhedens forurening

Virksomhedens forurening er beskrevet i den miljøtekniske beskrivelse af virksomheden i ansøgningen om miljøgodkendelse, der blev udarbejdet for virksomheden af Carl Bro A/S i oktober 2001. Ifølge denne består forureningen bl.a. af støj fra produktionsanlæg og transport, spildevand fra befæstede arealer, luftforurening i form af støv, herunder bariumkarbonat og mangandioksid. Fra ovnene forekommer endvidere emission af bl.a. gasserne CO₂, SO₂, NO_x og HF.

Støjen fra virksomhedens transportaktiviteter skyldes bl.a. levering af råvarer med lastbiler, ca. 22 lastbiler pr. dag, udkørsel af færdigvarer, ca. 12 lastbiler pr. dag, samt intern kørsel med trucks og en frontlæsser.

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse blev der af Carl Bro A/S udført støjregninger, som viser, at virksomheden vil kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier for de omgivende boligområder (teknisk rapport T8.007.01 af 19. juni 2001).

Spildevandet fra de befæstede arealer udledes via et bundfældningsbassin til Ulkær bæk. Støvforureningen begrænses med forskellige filteranlæg på afkast. Afkastet fra den eksisterende tunnelovn er bl.a. forsynet med et kalkstensanlæg til fjernelse af HF.

Den planlagte ny ovn til brænding af glaserede teglsten er ikke planlagt forsynet med anlæg til fjernelse af HF, idet Skive Kommune vurderede, at virksomheden kunne vælge at overholde B-værdien for HF ved etablering af en højere skorsten. Det angives i kommunens godkendelsesskrivelse, at fritagelsen for kravet om rensningsanlæg for HF på den ny ovn begrundes med, at Miljøstyrelsen på godkendelsestidspunktet generelt havde spørgsmålet om røggasrensning på teglværker til vurdering.

Virksomhedens beliggenhed

Virksomheden ligger i et erhvervsområde, der i kommuneplanen for Skive Kommune er benævnt 7-E3. Det pågældende område er nærmere planlagt ved Skive Kommunes lokalplan nr. 96.1, hvorefter området er nærmere inddelt i delområderne A, B og C, der sikrer, at den vestlige del af lokalplanområdet anvendes til landbrugs-, skov- og naturformål samt til administrationsformål (delområderne B og C). Delområde A, der ligger i den centrale og østlige del af lokalplanområdet er forbeholdt industri og lagervirksomhed. Dette område indeholder teglværkets produktionsanlæg. For nærmere oplysninger om områdernes anvendelse henvises til lokalplanen.

Vest, syd og øst for erhvervsområdet 7-E3 findes en række områder med boliger. Det drejer sig ifølge kommuneplanen bl.a. om følgende områder:

Område:	Anvendelse:
7-B7, beliggende øst og syd for erhvervsområdet, og 7-B4, beliggende nordvest for erhvervsområdet.	Boligområde, hvor der kan etableres mindre, ikke generende erhverv og offentlige formål, som naturligt kan indpasses i det pågældende boligområde.
7 B-E1, beliggende syd og sydvest for erhvervsområdet.	Blandet bolig- og erhvervsområde til detailhandel, offentlig og privat service og andre centerfunktioner samt boliger.

Mod øst grænser erhvervsområdet endvidere op til et åbent landområde.

Omkring erhvervsområdet er der udpeget 3 støjpåvirkningsområder A, B og C (ikke at forveksle med delområderne inden for erhvervsområdet), hvortil bl.a. henvises i de foregående instansers afgørelser, idet støjgrænser er fastsat for hvert af disse områder.

Påvirkningsområde A indeholder således boligområdet mod nordvest (7-B4), det åbne landområde samt dele af boligområdet mod øst (7-B7). Påvirkningsområde B indeholder den øvrige del af område 7-B7, mens påvirkningsområde C indeholder området for blandet bolig og erhverv mod syd og vest (7B-E1). I hvert påvirkningsområde findes boliger i umiddelbar nærhed af erhvervsområdet.

Myndighedsbehandlingen

Skive Kommunes miljøgodkendelse af 12. januar 2002 blev påklaget til Miljøstyrelsen af en række beboere i området. Klagerne til Miljøstyrelsen vedrørte navnlig, at virksomhedens produktionsområde, indenfor erhvervsområdet, udvides, så der inddrages arealer mellem det oprindelige produktionsområde og de omkringliggende boliger, at virksomhedens produktionsforøgelse vil belaste miljøet yderligere samt, at virksomheden ikke har efterkommet godkendelsens krav om befugtning, så støvdrift undgås i tørre perioder.

Miljøstyrelsen stadfæstede den 6. december 2004 Skive Kommunes godkendelse, idet styrelsen ændrede en række vilkår i godkendelsen, nemlig vilkår om fastsættelse af emissionsgrænser for NO_x og SO₂, vilkår om rensning af røggassen fra den nye teglovn for HF og vilkår om støj, således at dagperioden udvidedes til at begynde kl. 6.00 i stedet for kl. 7.00, og der blev fastsat lempede vilkår for støj, når der tilføres ler fra skib.

Det fremgår af styrelsens afgørelse, at Skive Kommune den 17. juni 2003 havde foretaget orienterende målinger ved boligerne på Teglværksvej, som indikerede, at støjniveauet oversteg de støjgrænser, der var fastsat i kommunens godkendelse. Der blev derfor på styrelsens foranledning udført flere supplerende støjredegørelser, senest en redegørelse fra Carl Bro A/S af 26. februar 2004 (notat N8.004.04). Det vurderedes bl.a. i rapporten, at det anses for teknisk umuligt, at overholde støjgrænserne ved boliger syd for virksomheden, og at den eneste mulighed for lovligt at kunne foretage kørsel i tidsrummet mellem kl. 6.00 og 7.00 ville være at imødekomme en anmodning fra virksomheden om at afvige fra den tidsmæssige definition af overgangen fra nat til dag, således at dagperioden begynder kl. 6.00. I rapporten vurderes endvidere, at støjgrænserne ved boliger syd for virksomheden ville blive overskredet ved tilførsel af råler fra skib efter klokken 18.00. Ved tilførsel af råler fra skib foregår tilkørslen af ler i perioden fra klokken 7.00 til 22.00 i ca. 3 dage om året.

På baggrund af det modtagne materiale udarbejdede styrelsen et udkast af 23. april 2004 til afgørelse i sagen som blev udsendt til sagens parter. Af udkastet fremgik bl.a., at styrelsen tilføjede vilkår om rensning for HF og vilkår om fastsættelse af emissionsgrænser for NO_x og SO₂, men fastholdt Skive Kommunes godkendelse for så vidt angik den tidsmæssige afgrænsning mellem nat- og dagperioden. For så vidt angik levering af råler fra skib accepterede styrelsen, at der kunne ske tilførsel fra skib 3 gange årligt på trods af det forhøjede støjniveau under denne aktivitet.

Højslev Teglværk gjorde i en skrivelse til styrelsen af 4. maj 2004 indsigelse mod styrelsens udkast til afgørelse, idet virksomheden anførte, at "det bør bemærkes, at vi har søgt om at kunne udlevere mellem kl. 06.00 og 07.00, og dette har vi fået tilladelse til i miljøgodkendelsen af 2002". Herudover anførtes en række yderligere argumenter for nødvendigheden af at kunne udlevere tegl om morgenen mellem kl. 6.00 og 7.00. Naboerne til teglværket gjorde på den anden side indsigelse i en skrivelse af 6. maj 2004 mod den foreslåede lempelse af støjvilkårene under tilførsel af råler fra skib.

I en skrivelse af 18. maj 2004 kommenterede styrelsen de indkomne indsigelser og anmodede i den forbindelse teglværket om yderligere oplysninger om de økonomiske konsekvenser for virksomheden, hvis der ikke kan ske udlevering mellem kl. 6.00 og kl. 7.00.

I en skrivelse af 25. maj 2004 til styrelsen oplyser virksomheden, at det vil være konkurrenceforvridende, hvis ikke værket kan levere om morgenen, ligesom andre teglværker kan. Dette synspunkt er uddybet nærmere i skrivelserne, hvori det bl.a. nævnes, at det er muligt, at virksomheden vil tabe mellem 5 og 20% af sine kunder, hvis der ikke kan leveres tegl fra kl. 6.00 om morgenen. Endvidere gøres endnu engang indsigelse mod kravet om rensning for HF.

På ovenstående baggrund udarbejdede styrelsen endnu et udkast til afgørelse i sagen af 22. juni 2004. I dette udkast imødekommes virksomheden i form af vilkår med 5 dB lempede støjgrænser fra kl. 6.00 til kl. 7.00. Formanden for Skive Kommunes teknik- og miljøudvalg gjorde i en skrivelse af 29. juli 2004 indsigelse mod den foreslåede lempelse om morgenen. Denne indsigelse blev tilbagekaldt af et flertal i teknik- og miljøudvalget den 27. august 2004.

Højslev teglværk gentog i en skrivelse af 4. august 2004 sin indsigelse mod kravet om rensning for HF. I en skrivelse af 6. august 2004 fra klagerne gives udtryk for, at den foreslåede yderligere lempelse af støjvilkårene i forhold til det første udkast ikke kunne accepteres. I skrivelsen uddybedes klagerens synspunkter, og det anførtes bl.a., at virksomhedens ønske om et højere støjniveau mellem kl. 6.00 og 7.00 er et ønske om, at legalisere en ulovlig nuværende aktivitet. Klagerne foreslog endvidere en tilføjelse til vilkårene om præcisering af virksomhedens driftsvilkår. I styrelsens endelige afgørelse imødekommes alene klagerens ønske om en præcisering af driftsvilkårene.

Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004 blev herefter påklaget til nævnet af en række beboere i området omkring teglværket.

Tidligere truffne afgørelser

Skive Kommunes afgørelse af 12. januar 2002 indeholder følgende vilkår:

1.1 STØJ.

Virksomheden er i henhold til Kommuneplanen for Skive Kommune (2000-2012) beliggende i et erhvervsområde (7-E.3), der er fastlagt til erhvervsformål. I lokalplan 96.1 er områdets anvendelse nærmere beskrevet. Beliggenheden i forhold til omgivelserne fremgår af bilag 1.0.

Støjområde A: Virksomheden er mod vest, nord og øst omgivet af boligområder for åben lav bebyggelse, dog med en buffer zone imellem, hvor arealet er beliggende i landzone. Områdeafgrænsningen fremgår af bilag 0.

Støjområde B: Mod sydøst og syd grænser virksomheden op til et boligområde (7-B7). Områdeafgrænsningen fremgår af bilag 0.

Støjområde C: Mod sydvest grænser virksomheden op til et blandet bolig- og erhvervsområde (7-BE1). Områdeafgrænsningen fremgår af bilag 0.

1.1.1 STØJOMRÅDE A.

Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt uden for virksomhedens grund overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier i dB(A)
Hverdage, mandag – fredag	07.00 – 18.00	45
Lørdage	07.00 – 14.00	45
Hverdage, mandag – fredag	18.00 – 22.00	40
Lørdage	14.00 – 22.00	40
Søn- og helligdage	07.00 – 22.00	40
Nat, alle dage	22.00 – 07.00	35

Støjens maksimalniveau må om natten ikke overstige 50 dB(A).

Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.

1.1.2 STØJOMRÅDE B.

Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier i dB(A)
Hverdage, mandag – fredag	07.00 – 18.00	50
Lørdage	07.00 – 14.00	50
Hverdage, mandag – fredag	18.00 – 22.00	40
Lørdage	14.00 – 22.00	40
Søn- og helligdage	07.00 – 22.00	40
Nat, alle dage	22.00 – 07.00	35

Støjens maksimalniveau må om natten ikke overstige 50 dB(A).

Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.

1.1.3 STØJOMRÅDE C.

Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier i dB(A)
Hverdage, mandag – fredag	07.00 – 18.00	55
Lørdage	07.00 – 14.00	55
Hverdage, mandag – fredag	18.00 – 22.00	45
Lørdage	14.00 – 22.00	45
Søn- og helligdage	07.00 – 22.00	45
Nat, alle dage	22.00 – 07.00	40

Støjens maksimalniveau må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.

1.1.4 KONTROL AF STØJGRÆNSER.

Virksomheden skal senest 6 måneder efter det udvidede anlægs ibrugtagning for egen regning dokumentere overfor tilsynsmyndigheden, at vilkårene 1.1.1, 1.1.2 og 1.1.3 er overholdt. Virksomheden skal endvidere på tilsynsmyndighedens forlangende, dog højst 1 gang pr. kalenderår, lade udføre målinger, der viser, at vilkårene 1.1.1, 1.1.2 og 1.1.3 er overholdt.

Målingerne/beregningerne skal foretages, når virksomhedens støjemission er maksimal under normale driftsforhold og foretages i overensstemmelse med de retningslinier, der er opstillet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder og i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1993 om beregning af støj fra virksomheder.

Målingerne/beregningerne skal foretages af et akkrediteret laboratorium eller certificeret person, som er godkendt til at udføre ”Miljømåling – ekstern støj”. Resultaterne skal straks efter modtagelsen fremsendes til tilsynsmyndigheden og være ledsaget af oplysninger om de driftsomstændigheder/forudsætninger, hvorunder de er fremkommet.

Målepunkterne/beregningspunkterne skal, forinden målingernes/beregningernes udførelse, godkendes af tilsynsmyndigheden.

Såfremt målingerne/beregningerne viser, at grænseværdierne overskrides, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og ved fornyet målinger/beregninger dokumentere, at grænseværdierne overholdes.

1.1.5 LAVFREKVENT STØJ OG INFRALYD.

I de berørte boligbygninger må den målte værdi af virksomhedens bidrag til støjen målt indendørs ikke overstige følgende grænseværdier:

Frekvensområde Hz	Tidsrum	Lavfrekvent støj ($L_{pA,LF}$) DB	Infralyd (L_{pG}) DB
10 – 260	07.00 – 18.00	25	
	18.00 – 07.00	20	
< 20	00.00 – 24.00		85

Målingerne skal udføres i overensstemmelse med anvisningerne i ”Orientering fra Miljøstyrelsen: Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i det eksterne miljø” nr. 9/1997.

1.1.6 KONTROL AF LAVFREKVENT STØJ OG INFRALYD.

Virksomheden skal i et målepunkt senest 6 måneder efter det udvidede anlægs ibrugtagning for egen regning dokumentere overfor tilsynsmyndigheden, at vilkårene 1.1.5 er overholdt. Virksomheden skal endvidere på til-

synsmyndighedens forlangende, dog højst 1 gang pr. kalenderår, lade udføre målinger, der viser, at vilkårene 1.1.5 er overholdt.

Dokumentation skal foreligge som en støjmåling udført af et af Miljøstyrelsen godkendt laboratorium efter anvisningerne i "Orientering fra Miljøstyrelsen: Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i det eksterne miljø". Måleresultaterne må ikke være højere end de fastsatte grænser.

1.1.7 VIBRATIONER.

I de berørte bygninger må den målte værdi af virksomhedens bidrag til vibrationer målt indendørs ikke overstige følgende grænseværdier:

Anvendelse	Tidsrum	Vægtet accelerationsniveau (L_{aw}) DB
Boliger i boligområder	00.00 – 24.00	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18.00 – 07.00	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	07.00 – 18.00	80

Målingerne skal udføres i overensstemmelse med anvisningerne i "Orientering fra Miljøstyrelsen: Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i det eksterne miljø" nr. 9/1997.

1.1.8 KONTROL AF VIBRATIONER.

Virksomheden skal i et målepunkt senest 6 måneder efter det udvidede anlægs ibrugtagning for egen regning dokumentere overfor tilsynsmyndigheden, at vilkårene 1.1.7 er overholdt. Virksomheden skal endvidere på tilsynsmyndighedens forlangende, dog højst 1 gang pr. kalenderår, lade udføre målinger, der viser, at vilkårene 1.1.7 er overholdt.

Dokumentation skal foreligge som en støjmåling udført af et af Miljøstyrelsen godkendt laboratorium efter anvisningerne i "Orientering fra Miljøstyrelsen: Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i det eksterne miljø". Måleresultaterne må ikke være højere end de fastsatte grænser.

1.2 LUFT.

Med hensyn til luftforurening kan dette henføres til støv fra luftafkast og lagerplads, samt emission af NO_x , SO_2 og HF ved forbrændingsprocessen.

1.2.1 STØVEMISSION.

Virksomhedens samlede bidrag til områdets luftforurening i forbindelse med tagteglproduktion må ikke overstige følgende B-værdi for den del af støvet, der er mindre end 10 μm i diameter:

$$0,08 \text{ mg/m}^3 \text{ luft}$$

De angivne B-værdier skal betragtes som middelværdier over en time, der højst må overskride 1% af tiden.

1.2.2 NO_x EMISSION.

Emissionsniveauværdier for NO_x fra bl.a. teglværker, fastsættes på grundlag af BAT-noter, idet der dog som udgangspunkt tilstræbes en emissionsgrænseværdi på 500 mg/normal m^3 regnet som NO_2 .

1.2.3 SO_2 EMISSION.

Virksomhedens bidrag til områdets luftforurening må ikke overstige følgende B-værdi for SO_2 :

$$0,25 \text{ mg/m}^3$$

1.2.4 HF EMISSION.

Virksomhedens bidrag til områdets luftforurening må ikke overstige følgende B-værdi for HF:

$$0,002 \text{ mg/m}^3$$

1.2.5 LAGERPLADS.

For at forebygge støvgener (sand- og lerstøv) for de omkringboende skal lagerpladser og interne trafikveje renholdes omhyggeligt. Såfremt der i tørre perioder, på trods af renholdelse, forekommer synlig støvdrift ud over virksomhedens skel, skal de støvede arealer straks fugtes.

...

1.7 RENERE TEKNOLOGI

Virksomheden skal årligt senest den 1. marts fremsende en vurdering af, hvorledes de anvendte produktionsprocesser forholder sig til andre alternative teknologier på området både med hensyn til anvendelse af den mindst forurenende teknologi og de bedst mulige miljøbeskyttende foranstaltninger.

...

Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004 indeholder følgende vilkår og vilkårsændringer:

Vilkår 0.1 tilføjes:

”Teglværkets driftstider er følgende:

- Lertilberedning mandag-fredag kl. 7-23 og lørdage kl. 7-14.
- Finvalsning efter sumpen på alle dage fra kl. 7-23.
- Formning, sortering og pakning på alle dage kl. 6-22.
- Udkørsel af færdigvarer til lagerpladserne syd og vest for virksomheden mandag-fredag kl. 6-18 og lørdage kl. 7-14.
- Udkørsel af færdigvarer til lagerpladsen nord for virksomheden sker alle dage kl. 6-22.
- Tilkørsel af råvarer mandag-fredag fra kl. 7-22.
- Udkørsel af færdigvarer mandag-fredag kl. 6-18 og lørdage kl. 7-14. Dog maksimalt én lastbil fra den forreste lagerplads eller én lastbil fra den bagerste lagerplads for hver halve time i timen fra kl. 6-7.
- Tørrekamre og ovne kører i døgndrift alle 7 dage om ugen.”

Vilkår 1.1.1 for støjområde A ændres til:

1.1.1 ”Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier dB(A)	Grænseværdier ved modtagelse af råler fra skib dB(A)
Hverdage, mandag-fredag	06-07	40	
Hverdage, mandag-fredag	07-18	45	46
Lørdage	07-14	45	
Hverdage, mandag-fredag	18-22	40	45
Lørdage	14-22	40	
Søn- og helligdage	07-22	40	
Nat, alle dage	22-06	35	

Virksomheden skal senest 8 dage før modtagelsen af råler fra skib meddele dette til tilsynsmyndigheden.

Støjens maksimalniveau må i tidsrummet kl. 22 – 06 ikke overstige 50 dB(A).

Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.”

Vilkår 1.1.2 for støjområde B ændres til:

1.1.2 ”Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier dB(A)	Grænseværdier ved modtagelse af råler fra skib dB(A)
Hverdage, mandag-fredag	06-07	40	
Hverdage, mandag-fredag	07-18	50	51
Lørdage	07-14	50	
Hverdage, mandag-fredag	18-22	40	47
Lørdage	14-22	40	
Søn- og helligdage	07-22	40	
Nat, alle dage	22-06	35	

Virksomheden skal senest 8 dage før modtagelsen af råler fra skib meddele dette til tilsynsmyndigheden.

Støjens maksimalniveau må i tidsrummet kl. 22 – 06 ikke overstige 50 dB(A).
Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.”

Vilkår 1.1.3 for støjområde C ændres til:

1.1.3 ”Virksomhedens samlede støjbelastning, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau, må i intet punkt overskride følgende værdier:

Dag	Tidsrum	Grænseværdier dB(A)	Grænseværdier ved modtagelse af råler fra skib dB(A)
Hverdage, mandag-fredag	06-07	45	
Hverdage, mandag-fredag	07-18	55	55
Lørdage	07-14	55	
Hverdage, mandag-fredag	18-22	45	47
Lørdage	14-22	45	
Søn- og helligdage	07-22	45	
Nat, alle dage	22-06	40	

Virksomheden skal senest 8 dage før modtagelsen af råler fra skib meddele dette til tilsynsmyndigheden.

Støjens maksimalniveau må i tidsrummet kl. 22 – 06 ikke overstige 50 dB(A).
Støj fra kørsel på virksomhedens areal er omfattet af de ovennævnte støjgrænser.”

Et nyt vilkår 1.2.1 erstatter godkendelsens vilkår 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 og 1.2.4:

1.2.1 ”Emissionsgrænser og B-værdier for NO_x, SO₂, HF og støv er som angivet i tabellen nedenfor.

Stof	Emissionsgrænse (mg/normal m ³)	B-værdi (mg/m ³)
NO _x regnet som NO ₂	(vilkår 1.2.2)	0,125
SO ₂	(vilkår 1.2.2)	0,25
HF	5	0,002
Støv fra rensning af luft fra grovvalse og slutvalse	20	0,08*
Støv fra rensning af luft fra pakkehal	20	
Støv fra røggasrensningen	50	

* B-værdien for støv gælder for den del af støvet, der er mindre end 10 µm.

Teglværkets bidrag til koncentrationen af NO_x (beregnet som NO₂), SO₂, HF og støv uden for teglværkets skel, beregnet vha. OML-spredningsmodellen ud fra maksimale målte eller beregnede timemiddlemmissioner i samtlige relevante afkast må ikke overskride B-værdien for det pågældende stof.”

Et nyt vilkår 1.2.2 tilføjes:

1.2.2 ”Virksomheden skal lade udføre akkrediteret måling af stofferne NO_x og SO₂ til fastsættelse af emissionsgrænseværdier fra ovnafkast.

Inden målingerne foretages skal undersøgelsesprogrammet godkendes af kommunen.

Resultaterne af målingerne skal være kommunen i hænde inden 6 måneder fra meddelelsen af denne afgørelse.”

I vilkår 1.6 tilføjes under ”Driftskontrol”:

Udkørsel med lastbil mellem 06.00 og 07.00	Hver enkelt udkørsel
--	----------------------

I afgørelsen bemærkede styrelsen blandt andet følgende:

...

Støv

Klagen over, at der i tørre perioder forekommer støvdrift ud over skel omhandler manglende overholdelse af driftsvilkår 1.2.5 i godkendelsen. Virksomheden har pligt til at overholde vilkårene i godkendelsen, og det er kommunens opgave at påse, at vilkårene i godkendelsen overholdes.

Luftemissioner

Emissionsgrænser for NO_x og SO₂

I miljøgodkendelser skal der fastsættes vilkår, der sikrer, at teglværket har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, herunder skal der fastsættes emissionsgrænseværdier, maksimal luftmængde og afkasthøjde for hvert afkast, hvor der udledes forurenende stoffer til luften.

For kalkværker, molerværker, lecaværker, stenuldsfabrikker og teglværker gør der sig særlige omstændigheder gældende, idet SO₂ og NO_x for en stor del stammer fra det anvendte råmateriale. Derfor må der i disse tilfælde foretages en konkret vurdering ved fastsættelse af emissionsgrænserne, jf. luftvejledningen. Dog gælder det for emissionsgrænseværdier for NO_x, at disse fastsættes på grundlag af BAT-noter, idet der dog som udgangspunkt tilstræbes en emissionsgrænseværdi på 500 mg/normal m³ regnet som NO₂.

Det fremgår af Højslev Teglværks bemærkninger til Miljøstyrelsens udkast til afgørelse, at hvis resultatet af de enkeltstående målinger (60 mg/normal m³ for NO_x regnet som NO₂ og 65 mg/normal m³ for SO₂) gøres til emissionsgrænseværdier, betyder dette if. teglværket, at man ikke kan efterleve disse niveauer uden rensning af røggasserne.

Miljøstyrelsen tilføjer på baggrund heraf et vilkår om, at der skal foretages en konkret vurdering baseret på målinger på afkastluften fra ovnafkast på Højslev Teglværk, hvorefter Skive Kommune fastsætter de endelige emissionsgrænseværdier for NO_x og SO₂ for teglværket. Fristen for disse undersøgelser sættes til 6 måneder efter at denne afgørelse er meddelt.

Rensning for HF

Det fremgår af sagsfremstillingen ovenfor, at Skive Kommune ikke i godkendelsen har taget stilling til, om der skal renses for HF på den nye ovnlinie som følge af, at Miljøstyrelsen på godkendelsestidspunktet behandlede en henvendelse fra Kalk- og Teglværksforeningen vedrørende røggasrensning på teglværker.

Som følge af foreningens henvendelse har styrelsen den 10. september 2002 udsendt en skrivelse om teglværker og BAT-noten. BAT-noter udarbejdes for (i)-mærkede listevirksomheder¹ af Europakommissionen. Arbejdet med BAT-noten med arbejdstitlen 'Cermics', som vil inkludere teglværker, er først sat i gang i december 2003.

Miljøstyrelsen har i sit brev af 10. september 2002 anbefalet amter og kommuner at udskyde beslutningen om, hvorvidt der skal etableres rensningsforanstaltninger for at overholde en emissionsgrænseværdi for HF på 5 mg/normal m³ på bestående teglværker, der skal godkendes efter lovens § 39, indtil BAT-noten foreligger.

§ 39 omhandler godkendelsen af bestående listevirksomheder, der ikke har en samlet godkendelse. Dermed er Højslev Teglværk ikke omfattet af denne udtalelse, fordi Højslev Teglværk allerede i 1991 har fået en samlet godkendelse af produktionen.

Med hensyn til BAT-noter vil Miljøstyrelsen i øvrigt understrege, at disse noter ikke indeholder emissionsgrænseværdier men emissionsniveauer. Derfor vil Miljøstyrelsen, når BAT-noten for 'Ceramics' foreligger, informere om, hvordan BAT-noten bør anvendes ved godkendelsesmyndighedernes fastsættelse af krav om begrænsning af luftforurening.

Endvidere fremgår det af Miljøstyrelsens skrivelse af 10. september 2002, at nye teglværker skal overholde luftvejledningens emissionsgrænseværdi for HF på 5 mg/normal m³, når massestrømmen er større end 50 g/h.

Begrebet nye teglværker inkluderer også udvidelser med nye anlæg på eksisterende teglværker.

I denne konkrete sag er der tale om en udvidelse med en ny ovnlinie, dvs. et nyt anlæg. Det fremgår af den miljøtekniske beskrivelse i miljøgodkendelsen, at det både er teknisk og økonomisk muligt at foretage rensning for HF, og derfor mener Miljøstyrelsen, at der også på den nye ovnlinie skal renses for HF.

¹ Dvs. de virksomheder, der er omfattet af IPPC-direktivet og dermed mærket med (i) på listen i bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen (Miljøstyrelsens bemærkning).

Miljøstyrelsen har efter første høring gjort opmærksom på, at der ikke er sammenhæng med tidligere oplyste forventede produktionsmængder og de i høringen omtalte produktionsmængder, idet det fremgår af den miljøtekniske beskrivelse i godkendelsen, at man forventer at producere 14 mio. uglaserede tegltagsten og 5 mio. glaserede tegltagsten.

Det fremgår af Kalk og Teglværksforeningens bemærkninger i forbindelse med anden partshøring, at foreningen vurderer, at en produktion af 10 mio. uglaserede tegltagsten og 5 mio. glaserede tegltagsten på den eksisterende ovnlinie, hvor de glaserede tegltagsten brændes to gange, i forhold til en produktion på to ovnlinier, hvor der produceres 12 mio. uglaserede tegltagsten på den eksisterende ovnlinie og 5 mio. glaserede på en ny specialovn, at der kan spares ca. 500-1.000 tons udledt CO₂, hvis teglværket indsætter en ny specialovn.

Kalk- og Teglværksforeningen har angivet i forbindelse med den første partshøring, at den øgede produktion som følge af en større kapacitet ved indsættelse af en ny specialovn betyder en øget udledning af HF på ca. 0,12 kg HF pr. time eller udledning af ca. 0,9 tons HF pr. år.

Ved den anden partshøring er dette ændret til en gennemsnitlig udledning af 60 mg HF pr. normal m³ røggas. Den årlige totale mængde udledt HF er desuden beregnet til 3,7 tons ved indsættelse af en specialovn og produktion af i alt 17 mio. tegltagsten.

Miljøstyrelsen havde efter første høring lagt til grund, at der udledes ca. 0,12 kg HF pr. time eller at der udledes ca. 0,9 tons HF pr. år ved produktion af 2,5 mio. tegltagsten, hvorefter at Højslev Teglværk samlet måtte forventes at udlede ca. 900 g HF pr. time eller ca. 6,8 tons HF pr. år ved en produktion af 19 mio. tegltagsten.

Miljøstyrelsen bemærkede derfor, at tærskelværdien for indberetning i European Pollutant Emission Register (EPER)² er på 5 tons pr. år for HF. Miljøstyrelsen mener, at uanset om der udledes 6,8 tons eller reelt 3,7 tons HF pr. år fra Højslev Teglværk, at der er tale om en meget stor mængde udledt HF.

Fluor optræder naturligt i miljøet, og de fleste uorganiske fluorforbindelser stammer fra mineralet fluspat, som er udbredt i naturen. Den menneskeskabte udledning af HF og andre uorganiske fluorforbindelser sker via industrielle processer med høje temperaturer. Det drejer sig fx om forbrænding af kul, smeltning af aluminium, produktion af fosforgødning og i forbindelse med produktion af rockwool, glas, mursten og som i dette tilfælde produktion af tegl.

Som følge af, at HF er et prioriteret stof i EU, er der udarbejdet en 'Risk Assessment Report' for stoffet. Af den rapport fremgår det, at hvis man udsættelse for store mængder af HF, kan det have indvirkning på knogler, øjne, hjerte, lunger, næsen, huden og halsen som følge af HF's ætsende virkning og fluoriddannelser. HF udledt til luften bliver vasket ned på jordoverfladen af regn, hvor det neutraliseres under dannelse af uorganiske fluoridsalte. Emission af HF til luften kan skade planter samt være skadelig for kvæg og andre dyr.

Miljøstyrelsen mener derfor fortsat, at HF må betragtes som et farligt stof, og Miljøstyrelsen ændrer derfor ikke vilkåret fra 1. udkast til afgørelsen, hvorfor virksomheden skal rense for HF ved en massestrøm for HF større end 50 g/h, jf. luftvejledningen, således at virksomheden kan overholde en emissionsgrænse for HF på 5 mg/normal m³ fra alle ovnafkast.

Teglværket har siden 1992 været bekendt med, at der stilles krav om rensning for HF i teglværksbranchen. Dermed har Højslev teglværk haft mere end ti år på at indstille sig på krav om at rense for HF.

Miljøstyrelsen er ikke enig med teglværket i, at en specialovn til 5 mio. tegltagsten, som vil udgøre ca. en tredjedel af produktionen, er at betragte som en lille ovn.

Styrelsen har ved afgørelsen lagt vægt på, at det drejer sig om et nyt anlæg, som skal etableres, samt at der på den eksisterende ovnlinie allerede er etableret et rensningsanlæg for HF, der ved måling har vist, at det renser til 1,33 mg/m³ (O₂ reference = 15,5%) ved en kalkdosering til filteret på 23 kg pr. time.

Støj

Det fremgår af de beregninger, som Carl Bro fremsendte den 26. februar 2004, at virksomheden ikke overholder støjvilkårene i den nye miljøgodkendelse. Disse vilkår er identiske med vilkårene i den tidligere godkendelse.

² European Pollutant Emission Register (EPER) iht. artikel 15 i IPPC-direktivet (Miljøstyrelsens bemærkning).

For at bringe støjbelastningen ned på godkendelsens vilkår er det efter det oplyste som minimum nødvendigt at opføre støjskærme i sumpbygningen, hvis porte normalt er åbne, samt at forsyne gaffeltrucken med en bedre lydæmper.

Støjberegningerne viser, at der i forbindelse med levering af råler fra skib sker overskridelser af støjgrænserne især i område B i aftenperioden. Ved at dæmpe gummihjulslæsseren som anført ovenstående kan vilkårsoverskridelserne i aftenperioden nedbringes til 7 dB.

Miljøstyrelsen vurderer, bl.a. i lyset af, at den nævnte aktivitet foregår 3 gange pr. år, at det er rimeligt at acceptere en overskridelse af denne størrelse. Miljøstyrelsen finder det også rimeligt, at virksomheden skal underrette kommunen inden losning påbegyndes.

Derfor tilføjer Miljøstyrelsen grænseværdier gældende for modtagelse af råler til støjvilkårene 1.1 1, 1.1.2 og 1.1.3.

Desuden er der dokumenteret væsentlige overskridelser af støjvilkårene for natperioden, pga. intern transport og kørsel på virksomhedens område i tiden kl. 6-7.

Carl Bro har i notatet af 26. februar 2004 anført, at der ikke findes teknisk eller økonomisk mulige løsninger i form af støjdemning af den kørsel, der foregår i dette tidsrum, hvorfor den eneste måde kørsel i tidsrummet kl. 6-7 kan foregå lovligt på, er ved at der ændres på afgrænsningen af dagperioden, så den begynder allerede kl. 6.

Miljøstyrelsen behandlede dette spørgsmål for Højslev Teglværk allerede i forbindelse med sin afgørelse af 31. marts 1993.

I den forbindelse vurderede Miljøstyrelsen, at der ikke forelå væsentlige driftstekniske grunde til at acceptere en udvidelse af dagperioden som ønsket. De aktuelle begrundelser for en udvidelse af dagperioden med tidligere start er dels, at virksomheden har toholdsskift, dels kundernes ønske om tidlig levering på byggepladserne.

Miljøstyrelsen mener fortsat ikke, at udkørsel af tegltagsten til byggepladser i sig selv er at betragte som en væsentlig driftsteknisk grund til at ændre dagperiodens begyndelse til kl. 6. Miljøstyrelsen angav derfor i sit første udkast til afgørelsen, som har været i partshøring, at der er tale om et logistikproblem, som bør kunne afhjælpes på anden måde.

Under partshøringen har Højslev Teglværk anført, at det er en væsentlig konkurrenceparameter at kunne udlevere tegltagsten fra kl. 6 om morgenen.

Teglværket har oplyst, at det tillige i mange tilfælde har vist sig ikke at være en god idé at lade byggematerialer stå ubevogtet på byggepladsen, hvorfor de leveres i sidste øjeblik samtidig med at byggepladsen mobiliseres. Bl.a. derfor har teglværket ønsket at få tilladelse til at køre ud med 3 lastbiler om morgenen til trods for, at natstøjgrænserne ikke vil kunne overholdes. Teglværket har desuden anført et skøn over den formodede konkurrenceparameter forbundet med muligheden for tidlig udkørsel.

Miljøstyrelsen har vurderet sagens oplysninger og mener fortsat, at der skal lægges betydelig vægt på det forhold, at Højslev Teglværk er omgivet af boligområder i ringe afstand på de fleste sider.

Derfor fastsætter Miljøstyrelsen støjvilkår, som i timen kl. 6-7 om morgenen er lempet med 5 dB i forhold til de vejledende natstøj grænser i vilkårene 1.1 1, 1.1.2 og 1.1.3. Dette er i overensstemmelse med det forslag, som teglværket har stillet i sit høringssvar af 4. maj 2004.

Disse grænser gør det muligt for teglværket at køre ud med enten én lastbil fra den forreste lagerplads eller én lastbil fra den bagerste lagerplads for hver halve time i timen fra kl. 6-7, jf. Carl Bro's beregninger i brev af 15. juni 2004 (scenarie 2 og 4).

Herved har Miljøstyrelsen i videst muligt omfang imødekommet virksomhedens ønsker om muligheder for tidlig udkørsel. Det er styrelsens opfattelse, at dette vilkår ikke er mere vanskeligt at føre tilsyn med end et vilkår om uændrede støjvilkår gennem hele natperioden frem til kl. 07, idet der i henhold til de foreliggende oplysninger kun kan foregå én kørselsoperation pr. halve time.

Miljøstyrelsen har ikke i øvrigt kommentarer til de af klagernes bemærkninger, der vedrører kommunens tilsyn. Styrelsen finder ikke belæg for - som det foreslås af klagerne - at fastsætte yderligere vilkår om driften af de enkelte processer, men skal bemærke at godkendelsen har vilkår med grænser for både lavfrekvent støj og vibrationer. Styrelsen tilføjer alene et nyt vilkår om teglværkets driftstider. Baggrunden herfor er, at driftstiderne ikke er i overensstemmelse med det, der er anført i den miljøtekniske beskrivelse pga. Miljøstyrelsen har ændret på støjvilkårene under behandlingen af denne sag.”

Klagen til nævnet

Ejvind Jensen, Teglværksvej 18, Kirsten Vestergaard, Kærvej 6, Casper Blak, Rolighedsvej 20, Poul Justesen, Teglværksvej 14, Carina og Ejner Lund, Viborgvej 228, alle 7840 Højslev, har i skrivelse til nævnet af 3. oktober 2004 påklaget Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004. Klageskrivelsen lyder således:

Vi er en gruppe borgere, der har indgivet en klage over miljøgodkendelse, der giver Højslev Tegl mulighed for endnu en gang at udvide produktion/drifstider. Der har i en lang årrække været problemer i forhold til virksomhedens overholdelse af gældende miljøregler. Overtrædelserne har stort set fundet sted uden konsekvens fra tilsynsmyndighedens side.

Klagen bliver afsluttet i Miljøstyrelsen med lempeligere støjvilkår for virksomheden i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse. Vi finder det højst mærkværdigt, at Miljøstyrelsen fravælger at følge de normale retningslinier i en sagsbehandling. I Miljøstyrelsens bemærkninger er der flere steder formuleringer, der er meget tvetydige. Vi opfatter det som værende tegn på stor uenighed i styrelsen, hvor de saglige argumenter er forsvundet og virksomhedens ønsker til fulde er opfyldt, uden hensyntagen til naboer og de omkringliggende områder.

Sagen har ændret karakter mellem 1. og 2. partshøring med hensyn til Miljøstyrelsens opfattelse af begrundelserne for at kunne udvide dagperioden med tidsrummet kl. 06.00 – 07.00. Endvidere har vi den opfattelse, at der i samme periode var udstedt ordre ”fra oven” i Miljøstyrelsen om, at sagen skulle afsluttes hurtigst muligt. Efter vor opfattelse er der ikke kommet veldokumenterede argumenter frem fra virksomhedens side mellem de to partshøringer, og derfor stiller vi os uforstående over for Miljøstyrelsens pludselige holdningsskifte.

Udover sagens parter har Kalk- og teglværksforeningen samt Carl Bro Gruppen været involveret. De har, i sagens natur, interesse i at medvirke til at fremstille sagen i virksomhedens favør og vurderer ud fra økonomien frem for at tænke objektivt og miljøbevidst. Desuden er det en realitet, at virksomheden er omgivet af boligområder i ringe afstand, og dette bør i sig selv give anledning til ekstra påpasselighed både fra virksomheden og de tilsynsførende myndigheder og ikke til lempelser, som afgørelsen lægger op til.

Den politiske behandling af sagen i Skive Kommune bærer tydeligt præg af stor politisk uenighed. Der er i den forbindelse ikke lyttet til de sagkyndige og fagligt velfunderede embedsmænd, men kun truffet en afgørelse rent politisk.

Skal man ved at benytte klagemulighed jf. miljøbeskyttelseslovens kap. 11, § 98, risikere at få dårligere betingelser?

Skal virksomheders økonomiske interesser vægtes højere end miljøet?

Vi håber, at Miljøklagenævnet vil se objektivt og miljøbevidst på klagen, idet vi mener, afgørelsen kan få konsekvenser i forhold til fremtidige klager, og derved får Miljøstyrelsens/Miljøklagenævnets afgørelse en principiel betydning fremover.

Bemærkningerne til partshøringerne fra Skive Kommune samt undertegnede vedlægges til orientering.

Supplerende oplysninger under nævnsbehandlingen

Miljøstyrelsen har med skrivelse af 19. oktober 2004 sendt nævnet det materiale, som er indgået i styrelsens behandling af sagen. I skrivelsen anføres, at styrelsen ikke har yderligere bemærkninger til sagen end de, som fremgår af Miljøstyrelsens afgørelse.

Højslev Teglværk A/S har i skrivelse til nævnet af 25. oktober 2004 givet følgende bemærkninger til klagen:

Baggrund

Teglværket har anmodet om samt fået tilladelse til at udvide produktionen af såvel kommunen som Miljøstyrelsen.

Tilsynsmyndighedens miljøtekniske vurdering angiver således også, at "den anvendte teknologi sammen med de stillede vilkår giver sikkerhed for, at der ikke sker en væsentlig belastning af miljøet" i forbindelse med produktionsforøgelsen.

Påklagen

Vi opfatter stadig påklagen af miljøgodkendelsen af 8. februar 2002 samt senere påklage af Miljøstyrelsens afgørelse i denne sag alene som et forsøg på fra nogle få naboer at forsinke en påtænkt fabriksudvidelse.

Støjforhold

Det er beklageligt, at vi stadig må konstatere, at selv om Højslev Teglværk har anvendt meget store ressourcer for at reducere støjbidraget fra fabrikken, er dette iflg. nogle få naboer ikke tilstrækkeligt. Teglværket fremstrå som en af de mest moderne tegltagstens-værker i Nordeuropa. Vi har på Højslev efter vor opfattelse allerede investeret mere alene i støjreduktion end alle øvrige 25 danske teglværker tilsammen.

Problemstillingen er kraftigt forstærket af, at kommunen ved lokalplansændringer i 1990'erne har pålagt teglværket at overholde de laveste støjgrænser, hvilket ikke vil være muligt at overholde, hverken i forbindelse med de aktiviteter, som vi allerede havde godkendelse til på tidspunktet for lokalplansændringen, eller de aktiviteter, som kommunen har givet os tilladelse til i forbindelse med udvidelsen.

Dette forhold er dog først blevet kortlagt og dokumenteret i 2004.

Vi vil derfor bede nævnet stadfæste Miljøstyrelsens afgørelse for støjgrænser. Dersom Miljøstyrelsens støjpåbud strammes til et lavere dB-niveau, vil vi end ikke kunne fastholde den nuværende produktion, ligesom en udvidelse vil være helt umulig.

Højslev Teglværk er tillige, som det eneste teglværk i Danmark, blevet pålagt at underkaste sig en støjgrænse på 35 dB(A) mellem kl. 22.00 og 06.00, idet de øvrige i samme tidsrum skal overholde 40 dB(A). Den lavere støjgrænse på 35 dB(A) er under normale omstændigheder alene mulig, fordi Højslev Teglværk har investeret i større støjvolde/mure samt reduceret på flere støjklender. Dersom vi også i perioden 06.00 til 07.00 skal overholde 35 dB(A), vil det efter vor opfattelse ikke være muligt at udlevere tagsten og dermed konkurrere imod andre værker.

Højslev Teglværk er som det eneste teglværk blevet mødt med et krav om overholdelse af de laveste støjgrænser 45, 40 og 35 dB (dag, aften og nat). Øvrige teglværker i Danmark skal overholde 55, 45 og 40 dB i samme tidsrum. Havde teglværket skulle leve op til disse sidstnævnte krav, havde vi ikke skulle have haft behov for at få et tillæg på 5-7 dB i visse situationer.

Det er ligeledes velbegrunderet at tillade begrænset udkørsel/udlevering af tagsten fra kl. 06.00. Dersom Højslev Teglværk IKKE får mulighed for i tidsrummet 06.00 til 07.00 på hverdage at udlevere tagsten til byggepladser, vil der være tale om et stærkt konkurrenceforvridende forhold, idet alle andre teglværker i Danmark ifølge deres miljøtilladelse har mulighed for at udlevere teglprodukter mellem 06.00 og 07.00 ved en støjgrænse på 55 dB.

Vi ville meget gerne have en støjgrænse på 55 dB i tidsrummet 06.00 til 18.00 som andre teglværker. Det bør bemærkes, at vi har søgt om at kunne udlevere mellem 06.00 og 07.00, og dette har vi fået tilladelse til af kommunen i miljøgodkendelsen af 2002.

Luftemission

I miljøgodkendelsen givet af kommunen i 2002 er der ikke emissionsgrænseværdier for HF, NO_x og SO₂, men korrekt alene immissionsgrænseværdier, som tænkes opfyldt med en høj skorsten. Dette skyldes flg.:

I luftvejledningen er der for NO_x angivet, at emissionsgrænseværdien "ikke gælder" for teglovne. Kommunen har derfor ikke i miljøgodkendelsen stillet krav til emissionen af NO_x, idet der ikke kan stilles krav. Virksomheden vil ikke kunne hverken rense eller kontrollere NO_x-emissionen.

For SO₂ har kommunen skønnet på samme måde. Der er ikke tradition for at stille krav om afsvovling for et teglværk. Da der på Højslev anvendes naturgas, kommer SO₂ alene fra råleren. Vi kan således ikke kontrollere SO₂-emissionen.

Miljøstyrelsen har dog givet emissionsgrænser for NO_x, SO₂ og HF.

Vi har fået foretaget en vejledende måling for at kende emissionsniveauet for NO_x og SO₂. Disse målinger angiver, at vi for NO_x og SO₂ burde kunne overholde de af styrelsen stillede krav, men det er ikke 100% sikkert, idet vi ikke vil kunne styre eller kontrollere emissionen fra disse 2 stoffer.

Vi forstår ikke helt, hvorfor styrelsen ønsker at påbyde emissionsgrænseværdier, når det er ikke givet, at en virksomhed ikke vil kunne overholde disse eller kunne reducere emissionen.

Vedr. HF skriver Miljøstyrelsen til teglværkerne samt til amter og kommuner i 2002, at krav om fjernelse af HF alene bør stilles til nye teglværker. I Højslevs tilfælde drejer det sig om en mindre specialovn, der ligger langt under de 75 t/d, som angivet i IPPC-direktivet. Der er således heller ikke tale om et nyt teglværk. Dersom styrelsen kræver HF-fjernelse til denne type mindre ovne, vil det være første gang, at man i Danmark fra tilsynsmyndighedens side har stillet krav til HF til denne type ovne.

Det bør bemærkes, at ovnen opføres parallelt med den eksisterende ovn og ikke vil få udstyr fælles med den gamle ovn.

HF-fjernelse er ikke en let sag. Vi er på Højslev således uforstående over for kravet om HF-fjernelse, før BAT-noten foreligger. Omkostningen til rensning for HF står således heller ikke i forhold til investeringens størrelse for en mindre specialovn.

Højslev har ikke endnu lagt sig fast, hvilken ovn der skal indkøbes. Som det fremgår af miljøgodkendelsen af 2002, havde teglværket den mulighed at løse HF-problematikken ved at bygge en høj skorsten. Dersom nævnet fastholder, at der i alle tilfælde skal renses for HF, vil udvalget af potentielle ovne blive stærkt beskåret. Markedet ændrer sig meget og har ændret sig meget, siden vi for 3 år siden søgte om miljøtilladelse. Det er ikke utænkeligt, at vi på Højslev vil blive tvunget til at opgive investeringen, dersom den ovn, vi ønsker at indkøbe, når den endelige tilladelse foreligger, ikke vil kunne fungere eller kun med meget store omkostninger vil kunne fungere med HF-fjernelse for at fjerne nogle hundrede g HF pr. time.

Vi ser frem til at høre fra Jer og drøfte indholdet af dette brev med nævnet.

Skive Kommune har i skrivelse af 27. oktober 2004 oplyst, at Skive Kommune ingen bemærkninger har til klagen. Skrivelsen var bilagt en skrivelse af 4. august 2003 fra klagerne, som ikke indgik i styrelsens behandling af sagen. I skrivelsen påtaler klagerne, at Højslev Tegl ikke overholder miljøgodkendelsen.

Miljøstyrelsen har i skrivelse af 13. december 2004 kommenteret skrivelsen af 25. oktober 2004 fra Højslev Teglværk A/S. Skrivelsen lyder således:

Miljøklagenævnet bad i brev af 29. november 2004 om styrelsens bemærkninger til Højslev Teglværks skrivelse af 25. oktober 2004.

Miljøstyrelsen skal bemærke, at de rejste problematikker i denne skrivelse fra Højslev Teglværk ikke er nye oplysninger i forhold til de oplysninger, som har ligget til grund for Miljøstyrelsens behandling af sagen, hvorfor Miljøstyrelsen henviser til afgørelsen for detaljerede bemærkninger.

Kort kan styrelsen opsummere, at det fremgår af de støjberegninger, som Miljøstyrelsen har bedt teglværket få udarbejdet under styrelsens behandling af sagen, at teglværket ikke overholder støjvilkårene i den påklagede miljøgodkendelse. Disse støjvilkår var ellers identiske med vilkårene i teglværkets tidligere godkendelse.

Miljøstyrelsen har vurderet sagens støjoplysninger og mener fortsat, at der skal lægges betydelig vægt på det forhold, at Højslev Teglværk er omgivet af boligområder i ringe afstand på de fleste sider.

Miljøstyrelsen har derfor fastsat støjvilkår, som i timen kl. 06-07 om morgenen er lempet med 5 dB i forhold til de vejledende grænseværdier for natperioden, men som også er 5 dB lavere end støjgrænsen for dagperioden.

Disse grænser gør det muligt for teglværket at køre ud med én lastbil hver halve time i timen fra kl. 06-07, dvs. to lastbiler i alt i timen kl. 06-07, og støjbidraget vil samtidig være lavere end i dagperioden.

Omkring hydrogenfluoridrensning skal Miljøstyrelsen bemærke, at teglværket har etableret hydrogenfluoridrensning på teglværkets eksisterende ovn. Teglværket har imidlertid stoppet denne rensning, efter Miljøstyrelsen udsendte sit brev af 10. september 2002 om teglværker og BAT-noten.

Miljøstyrelsen tilkendegav i sit brev af 10. september 2002 til teglværker, amter og kommuner, at BAT-noten om teglværker først finder anvendelse, når en eventuel retsbeskyttelsesperiode er udløbet. Denne udtalelse skal forstås i overensstemmelse med bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 41 a, stk. 2, nr. 4.

Der skal således ske en konkret vurdering af de tekniske og økonomiske muligheder for at nedbringe en emission til BAT-niveau. Miljøstyrelsen har vurderet, at Højslev Teglværk kan overholde Luftvejledningens emissionsgrænseværdi for hydrogenfluorid, hvorfor afgørelsen fastsætter krav om rensning for hydrogenfluorid.

Miljøstyrelsen fastholder derfor sin afgørelse.

Skive Kommune har i skrivelse af 6. januar 2005 givet følgende bemærkninger til skrivelsen af 25. oktober 2004 fra Højslev Teglværk A/S:

Vedrørende støjforhold finder kommunen det naturligvis uheldigt, at de planlægningsmæssige forhold giver anledning til støjkonflikt mellem boligejere i et boligområde og virksomhed beliggende i et industriområde, begge dele udlagt i kommuneplanen.

Højslev Teglværk A/S har i skrivelse af 11. februar 2005 fremsat følgende supplerende bemærkninger til sagen:

Til Miljøklagenævnets behandling af klagesagen vedr. Højslev Teglværk har vi fra teglværkets side flg. supplerende bemærkninger og kommentarer.

I Miljøstyrelsens brev af 13. december 2004 bemærkes det, at teglværket ikke har overholdt støjvilkårene i den påklagede miljøgodkendelse. Det er mere korrekt at påpege, at den nye støjredegørelse/beregning i 2004 viser, at teglværket, når der modtages ler med skib, ikke mod forventning har overholdt støjgrænserne, samt at teglværket ikke har nogen mulighed for at overholde hverken den eksisterende miljøgodkendelse fra 1990'erne eller den påklagede godkendelse udarbejdet af kommunen, selv ved det nuværende aktivitetsniveau. Det spiller også ind, at kommunen i slutningen af 1990'erne har indført en lokalplansændring for naboområdet med dertil hørende stramminger af støjkravene. Kommunen beklager således i brev af 6. januar 2005, at "planlægningsmæssige forhold giver anledning til støjkonflikt".

Det er tillige efterfølgende dokumenteret, at dersom Højslev Teglværk skal overholde disse nye krav, vil det betyde en lukning af virksomheden. Højslev har mere end noget andet teglværk brugt mange penge på støjmur og -volde.

Dette har indgået i Miljøstyrelsens afgørelse. Vi har tillid til, at Miljøklagenævnet, når det gælder afgørelse vedr. påbud såsom støj, vil stadfæste Miljøstyrelsens afgørelse.

Vedr. emissionen af HF bør det oplyses, at teglværket ikke har afstillet HF-rensningen som oplyst af Miljøstyrelsen.

Styrelsen er bekendt med de store problemer, som en indførelse af fjernelse af HF vil give teglbranchen. Et notat, der i stikordsform beskriver problemerne, er vedhæftet dette brev.

Der er også tidligere peget på, at miljøomkostningerne samt driftsomkostningerne til rensning for HF heller ikke står i forhold til investeringens størrelse for en mindre specialovn, som i Højslevs tilfælde.

Det virker forvridende at skulle bruge ca. 2-3 mill. kr. herpå samt store årlige driftsomkostninger set i lyset af virksomhedens omsætning. Det bør bemærkes, at flere mindre ovne er indført i branchen i de sidste år, uden at tilsynsmyndighederne har stillet krav om HF-reduktion. Til grund herfor ligger efter vor opfattelse bl.a., at indførelse af HF-fjernelse med de to kendte teknologier IKKE er BAT-teknologi. Miljøstyrelsens beslutning om at fritage eksisterende værker for HF-reduktion bygger netop herpå.

Det vil være konkurrenceforvridende, dersom Højslev alene skal fluorrense, hvor andre slipper. Seneste beregninger har nu afgørende vist, at det af tekniske og økonomiske grunde ikke vil være attraktivt at investere i en ny, mindre ovn, dersom kravet om fluorrensning fastholdes.

Højslev ønsker at anskaffe denne mindre ovn for at undgå dobbeltbrænding ved fremstilling af glaserede tegltagsten. Investeringen er ikke umiddelbar rentabel. Den vil dog kraftigt reducere emissionen pr. produceret kg tegl for bl.a. CO₂ og NO_x, men kan kun delvis forrentes gennem et mindre forøget salg samt en reduktion i brændselsforbruget pr. produceret kg tegl.

Argumentet for kravet om HF-fjernelse fra Miljøstyrelsens side er alene, at Højslev total set i begrænset omfang vil øge HF-forureningen ved at installere en øget ovnkapacitet på teglværket.

Ser man på flg. 2 driftssituationer:

Den Eksisterende: En produktion af 10 mill. uglaserede og 5 mill. glaserede tegltagsten, produceret på en gammel, eksisterende ovn.

Ønsket: En produktion af 12 mill. uglaserede, produceret på den gamle ovn og en produktion af 5 mill. glaserede tagsten, produceret på den nye mindre specialovn. Det er således denne sidstnævnte produktionsmængde, som teglværket ønsker miljøgodkendelse til.

I den eksisterende situation produceres i alt 15 mill. tagsten, hvoraf 5 mill. tagsten må dobbeltbrændes på den gamle ovn.

I den ønskede driftssituation produceres i alt 17. mill. tagsten, men dobbeltbrænding finder ikke sted.

Emissionen af f.eks. CO₂, NO_x og SO₂ vil i sidstnævnte driftssituation være lavest, idet alle tagstenene (inklusive de ca. 30% glaserede) kun brændes en gang i et procestrin ved indførelse af en ny, men mindre specialovn.

Sammenligner man de to driftssituationer, kan man rent miljømæssigt med installationen af den nye ovn ved en produktion på 17 mill. sten i forhold til produktionen af 15 mill. sten undgå ca. 500-1.000 t CO₂-udledning på årsbasis, ved at undgå dobbeltbrænding af hele produktionen af glaseret tegl på den gamle ovn. Hertil kommer reduktionen i NO_x og SO₂ ved indførelse af den nye ovn.

Dette skal holdes op mod en mindre øget udledning af HF. Denne udledning kan i sidstnævnte tilfælde ved en produktionsøgning på 2 mill. tagsten udregnes til ca. 0,6 t HF på årsbasis eller nogle gram pr. time.

Den totale udledning af HF fra Højslev Teglværk kan ved 9.500 Nm³ røggas/h og en gennemsnitskoncentration på 60 mg HF/Nm³ udregnes til 3,7 t HF pr. år ved en årlig driftstid på 6.500 timer. Dette holdt op imod en reduktion på 500-1.000 t CO₂ samt reduktion af NO_x og SO₂ burde betyde, at det miljømæssigt totalt set er bedre at indføre en ny, mindre ovn uden HF-rensning end at foretage en dobbeltbrænding på den gamle ovn.

Vi henstiller tillige, at den gamle ovn ikke skal underkastes rensning for HF, hvilket også var aftalt med kommunen i forbindelse med udarbejdelse af den nye miljøgodkendelse.

Det er beregnet, at alene for fjernelse af 1 kg HF/h i idealtilfældet, hvor der kun genereres 5 kg restprodukt med et tilhørende forbrug af 5 kg hydratkalk – Ca(OH)₂ – vil der fremkomme en meget stor emission på mindst 18 kg. CO₂ ved fjernelse af 1 kg HF.

I et gennemsnitstilfælde vil emissionen af CO₂ pr. kg HF fjernet blive 25-30 kg.

Dersom Højslev skal rense for HF, vil glaserede tegltagsten forsat blive importeret fra de omkringliggende lande.

Skrivelsen var vedlagt et notat af 11. februar 2005 om HF-fjernelse på Højslev Teglværk. Notatet lyder således:

Med dette notat ønsker vi at redegøre for, hvorfor luftvejledningens vejledende regler for HF-emission også burde kunne ændres, for så vidt angår mindre udvidelser på teglværkerne.

Nedenstående er gengivet i kortere form en status for branchens undersøgelser af metoder til fjernelse af HF.

Baggrund:

- I teglindustrien tørres og brændes ler til teglprodukter, såsom mursten og tagsten.
- Leret indeholder fra naturens hånd sand, salte og mineraler i større eller mindre mængder, og under brændingen frigives uorganiske stoffer såsom HF, SO₂, HCl og CO₂.
- Emissionen af HF har fundet sted i mange år, uden at der er ført dokumentation for skader på omgivelserne, hverken på menneskers eller dyrs sundhed eller på vegetationen.
- Denne emission har fundet sted uden skadevirkning ved en skorstenshøjde, der resulterer i et immissionsbidrag, som ligger over vejledningens grænseværdi (B-værdi).
- Fluorindholdet i dansk ler ligger på 0,03-0,08%.
- Det er ikke muligt i Danmark at fremskaffe ler uden fluorindhold.

Luftvejledningen:

- Luftvejledningen i 1989-1990 tog ikke højde for, at den indførte emissionsgrænseværdi for HF ville få så store konsekvenser og give så store problemer for teglbranchen.
- Kravet om en emissionsgrænse på 5 mg HF/Nm³ betyder, at et middelstort teglværk skal fjerne 0,5-1,5 kg HF pr. time. Senere beregninger for omkostningerne ved HF-reduktionen bygger derfor på, at der fjernes 1 kg HF pr. time.
- Fluorreduktionen blev krævet, uden at man havde sikret sig, at teknologien til fluorfjernelse var tilgængelig, samt at denne teknologi kunne indbygges på alle teglværker.

Teglbranchens første kommentarer i begyndelsen af 1990'erne:

- Bekymring for den høje investering for anlæg til HF-reduktion.
- Samt bekymring ved den lave udnyttelse af kalken og dermed de høje restproduktmængder.
- Samt den høje pris på kalken til fluorfjernelsen og dermed høje driftsomkostninger, idet kun få tyske kalktyper kan anvendes. Ingen danske kalksten er egnet til dette formål.
- Samt støvudviklingen fra kalken ved de to metoder, hvilket kræver rensning for støv i form af posefiltre.
- Samt problemet med restprodukterne, der ikke kan genanvendes på grund af stofsammensætningen.
- Samt problemet med deponering af restprodukterne. Det konkluderedes for over 10 år siden på møde med Miljøstyrelsen, at restprodukterne dengang kun kunne komme på kontrolleret losseplads. Dette kan dog ikke opfyldes.
- Samt det faktum, at på grund af indholdet af fluor i leret skal alle danske teglværker til at indføre fluorrensning.
- Dette gælder ikke i alle dele af Europa, fordi leret kan være mindre fluorholdigt eller fordi der ikke bliver stillet krav til fluorrensning, da fluor naturligt findes i leret.
- Kravet til fluorrensning kunne således være konkurrenceforvridende for eksporterende danske virksomheder.
- Branchen henviste senere til Luftvejledningen nr. 2 af 2001: "For kalkværker, molerværker, lecaværker og stenuldsfabrikker og teglværker gør der sig særlige omstændigheder gældende, idet SO₂ for en stor del stammer fra det anvendte råmateriale. I disse tilfælde må der foretages en konkret vurdering til fastsættelse af emissionsgrænsen". Dette burde også gælde HF.

Metoder til Fluorfjernelse:

- I **kalkstensmetoden** anvendes kalkstenkorn i størrelsen 2-8 mm.

- HF absorberes kun på overfladen af kornene.
- Kun max. 35% af kalken reagerer med fluoridet.
- Den øvrige del (mindst 65%) forefindes i restproduktet som ureageret kalksten.
- Der genereres 10-20 kg restprodukt for hver kg. HF, der fjernes. Herved bliver restproduktmængden urimelig stor.
- Der findes ikke kalksten i Danmark til anvendelse for HF-fjernelse, hvorfor transportomkostninger også spiller ind.
- Metoden øger støvemissionen, hvorfor man må kombinere renseprocessen med et posefilter for at overholde grænseværdien for støv. Dette øger investeringen betydeligt.
- I **hydratkalksmetoden** anvendes hydratkalk, der ved indblæsning i røggaskanalen i kombination med et posefilter absorberer HF.
- Ca. 70-80% af hydratkalken omsættes ved reaktion med HF.
- Ca. 20-30% af restproduktet er hydratkalk, der er en kraftig base med en pH-værdi på ca. 12.
- Der genereres 5-15 kg. restprodukt af denne type for hvert kg HF, der fjernes.

Rapporten fra Rambøll:

- Rapporten konkluderer bl.a., at "Ingen af de to nævnte metoder er ideelle". Man kan således ikke kalde de to metoder for BAT.
- Der peges på, at der ikke er andre løsninger eller metoder til fjernelse af de fluor end de to nævnte anlægstyper.
- Restproduktet er delvist vandopløseligt og vil ikke kunne genanvendes.

Deponeringsproblematikken:

- Der er ikke fundet genanvendelsesmuligheder for de to typer af restprodukter.
- Restprodukterne indeholder varierende mængder af f.eks. CaCO_3 , Ca(OH)_2 , CaF_2 , CaCl_2 , CaSO_3 og CaSO_4 samt støvpartikler.
- Stofsammensætningen er stærkt varierende.
- De høje restproduktmængder pr. kg HF skal ses i sammenhæng med deponeringsproblematikken.
- Restprodukt med et større indhold af hydratkalk, Ca(OH)_2 , må regnes for at være farligt affald på grund af det høje pH-indhold.
- Restprodukterne indeholder opløselige klorid-, hydrat- og sulfatforbindelser, der vil blive udvasket ved deponering.
- Mange andre forbindelser og især tungmetaller vil ved deponi sammen med restprodukterne også blive udvasket på grund af det høje pH.
- Der kan ikke anvises deponeringsmuligheder i Danmark for restprodukterne, når de karakteriseres som farligt affald.
- Deponering i udlandet vil yderligere øge driftsomkostninger og miljøpåvirkningerne i negativ retning.

Driftsomkostninger:

- Elektricitetsforbruget stiger kraftigt ved HF-fjernelse, og trykfaldet over systemet stiger på grund af nødvendigheden af posefiltret.
- Posefiltre øger u hensigtsmæssigt trykfaldet i systemet, hvilket giver produktionsproblemer, idet det er vanskeligt at holde et højt iltindhold i ovnen. Posefiltret må derfor en del af tiden by-passes.
- Der er i teglbranchen tale om store luftmængder, der skal igennem systemet.
- Der skal anvendes større mængder kalksten eller hydratkalk end først antaget, fordi udnyttelsesgraden af kalken er dårlig, hvilket vil øge driftsomkostningerne yderligere.
- Uafklarede problemstillinger ved bortskaffelse af restproduktet vil øge omkostninger.
- Levetiden af poserne i posefiltret har vist sig at være kort, idet en ikke uvæsentlig del af poserne skal udskiftes hvert år.
- De samlede driftsomkostninger vil pr. værk ligge på mindst 300.000 kr. til 500.000 kr. ved deponering af restprodukterne i Danmark. Krav om deponering af restprodukter i udlandet vil yderligere øge driftsomkostningerne.
- Fragten af kalken og/eller restproduktet over store afstande vil øge driftsomkostningerne samt CO_2 -emissionen.

Investeringsomkostninger:

- Et anlæg til fjernelse af HF inklusiv posefilter vil koste 3 til 5 mill. kr. pr. teglværk.
- Et anlæg til fjernelse af HF inklusiv posefilter vil koste mindst 2 mill. kr. pr. mindre specialovn pr. teglværk.
- Flere teglværker omsætter for kun 20-40 mill. kr. pr. år.

Filterproblematikken:

- Det er nødvendigt at installere posefiltre for støvfjernelse efter introduktion af kalk.
- Posefiltre kan ikke operere ved høje temperaturer.
- Køling af røggasserne er ikke en miljøforbedrende foranstaltning, idet overskudsvarmen i røggasser anvendes til at fortørre stenene inden brændingen.
- Ved høje temperaturer må filteret by-passes og fluorrensningen må standses.
- Posefiltre kan heller ikke operere ved lave temperaturer nær dugpunktet. Kondens i filteret vil betyde, at hydratkalken binder af som en kalkbaseret mørtel.
- Filteret må således by-passes ved bl.a. opstart og nedkøling af ovnen eller ved lave produktionsmængder.
- Der bliver således tale om at afstille HF-fjernelsen, hver gang temperaturen falder under ca. 130 C.
- Elektrofilter til fjernelse af støvpartikler er en væsentlig dyrere løsning og er heller ikke BAT.

Løsningsmuligheder:

- Teglbranchen skal ikke rense for SO₂, HCl og CO₂ stammende fra leret.
- HF skal der ifølge styrelsen ved nye ovne renses for, selv om der kun er tale om mindre mængder af HF.
- Der er således tale om større omkostninger end den miljøeffekt, man opnår.
- Et alternativ er at øge skorstenshøjden for at overholde B-værdierne. Dette er ligeledes belyst i Rambølls rapport.
- Nogle teglværksovne vil på grund af specialproduktion eller på grund af ovnens opbygning ikke kunne producere med fluorrensning, idet varierende trykforhold i produktionen gør, at man ikke kan operere med trykfaldsbremsende indbygninger i form af posefiltre.
- Anlæggene til HF-reduktion vil ikke kunne installeres med posefiltre uden at ødelægge eller reducere ovnens driftsanvendelse.

Miljømæssige aspekter:

- Højslev ønsker at anskaffe denne mindre ovn for at undgå dobbeltbrænding ved fremstilling af glaserede tegltagsten.
- Investeringen vil kraftigt reducere emissionen pr. produceret kg tegl for bl.a. CO₂ og NO_x.
- Denne miljømæssige gevinst er for Højslev kun rentabel ved et mindre forøget salg samt en reduktion i brændselsforbruget pr. produceret kg tegl.
- Miljøstyrelsen har i sin afgørelse alene set på HF-emissionen og ikke på den totale miljøeffekt.
- Sammenligner man de to driftssituationer – (før og efter installationen af en ny og mindre ovn) – kan man rent miljømæssigt spare ca. 500-1.000 t CO₂-udledning på årsbasis alene stammende fra brændslet, selv ved en mindre udvidelse af produktionen.
- Hertil kommer reduktionen i NO_x og SO₂ ved indførelse af den nye ovn.
- Udledningen kan ved produktionsøgning på 2 mill. tagsten pr. år udregnes til ca. 0,6 t HF på årsbasis eller nogle gram pr. time.
- Denne totale udledning af HF fra Højslev Teglværk kan ved 9.500 Nm³ røggas/h og en gennemsnitskoncentration på 60 mg HF/Nm³ udregnes til 3,7 t HF pr. år ved en årlig driftstid på 6.500 timer.
- Dette holdt op imod en reduktion på 500-1.000 t CO₂ samt reduktion af NO_x og SO₂ burde betyde, at det miljømæssigt er bedre at indføre en ny, mindre ovn uden HF-rensning end at foretage en dobbeltbrænding på den gamle ovn.
- Antages det, at fjernelsen af 1 kg HF/h i idealtilfældet kun genererer 5 kg restprodukt med et tilhørende forbrug af 5 kg hydratkalk – Ca(OH)₂, vil der som minimum alene fra fjernelsesprocessen fremkomme en stor emission på mindst 18 kg CO₂ pr. 1 kg HF fjernet.
- Regnes der ikke på idealtilfældet, men alene som en gennemsnitsbetragtning, bliver CO₂-emissionen 25-30 kg CO₂ pr. fjernet kg HF.
- Man opnår ved HF-reduktion så store restproduktmængder samt restprodukter, der IKKE kan anvendes eller umiddelbart deponeres. Metoderne kan ikke anses for at være BAT.

- Vi henstiller tillige baseret på ovennævnte, at den gamle ovn ikke skal underkastes rensning for HF, hvilket også var aftalt med kommunen i forbindelse med udarbejdelse af den ny, påklagede miljøgodkendelse.”

Ejvind Jensen m.fl. har i en skrivelse til nævnet af 9. februar 2005 givet følgende yderligere bemærkninger til sagen:

Miljøstyrelsens fastsatte støjvilkår, som i timen kl. 06-07 blev lempet med 5 dB, gav Højslev Tegl mulighed for at kunne udlevere tegltagsten med én lastvogn hver halve time i perioden.

Vor opfattelse er den, som vi tidligere har påpeget, at konkurrenceforvridningen blot er et dække for at ville udvide selve produktionstiden.

Iflg. udkast til miljøgodkendelsen af 23.04.04 forekom det ikke Miljøstyrelsen velbegrunder at tillade udkørsel/intern kørsel tidligere end kl. 07. Miljøstyrelsen skrev endvidere, at tidlig udkørsel ville kunne tillades, hvis det var nødvendigt af hensyn til produktets anvendelsesmulighed. Dette øjnede Højslev Tegl som et hul i miljøgodkendelsen og først derefter kom konkurrenceparametrene frem i sagen.

Som naboer til virksomheden har vi blot kunne konstatere, at virksomheden overtræder den miljøgodkendelse, hvor vilkårene netop er lempet betydeligt i virksomheden favør.

Vi har valgt at notere disse observationer, der klart viser overtrædelse af miljøgodkendelsen. Perioden er tilfældigt valgt, og lige bortset fra kørsel af råler er det daglige rutiner for virksomheden.

26.01.05	kl. 06.15	Truckkørsel – oprydning paller
31.01.05	kl. 06-07	Kørsel af råler til virksomheden (egen lastbil + lokal vognmand)
01.02.05	kl. 06.30	Kørsel af virksomhedens egen lastvogn (afhentning af råvarer)
02.02.05	kl. 06.40	Kørsel af virksomhedens egen lastvogn (afhentning af råvarer)
07.02.05	kl. 06.10	Truckkørsel – oprydning paller
08.02.05	kl. 06.05	Truckkørsel – oprydning paller
08.02.05	kl. 06.30	Truckkørsel – færdigvarer køres fra transportbånd

På ingen af ovennævnte tidspunkter var der tale om udlevering af tegltagsten.

Højslev Tegl skriver i brev af 25.10.04 til Miljøklagenævnet ”...*Højslev Teglværk har anvendt meget store ressourcer for at reducere støjbidrag...*”. Udover en støjvold, der ikke er tilstrækkelig, og en indvendig afskærmning, er vi stadig meget undrende over for Lars Pipers ordvalg.

I sagsforløbet har Carl Bro redegjort for støjdæmpende foranstaltninger af gaffeltruck og gummihjulslæsseren, men da støjen stadig er uændret, er disse tiltag åbenbart ikke iværksat.

I sommeren 2004 købte Højslev Tegl sig til en bestemmende ejerandel i den tyske tagstensvirksomhed Ziegelwerke Gebr. Laumans. Dette opkøb har påvirket antallet af lastvogne i stigende grad.

Endvidere er der etableret (i samme forbindelse?) en vaskeplads til lastvognene ved det nordøstlige hjørne mod Teglværksvej. Denne vaskeplads afleder ikke vandet i tilstrækkelig grad. Dette kombineret med mange kørsler af råvarer giver generende mudder på Teglværksvej. Endvidere har vi observeret, at Teglværksvej (privat fællesvej) bruges som vendeplads for lastvognene.

Miljøklagenævnet bemærkninger

Den i sagen omhandlede virksomhed er omfattet af listen over godkendelsespligtige virksomheder, jf. nu punkt B 103 ”Virksomheder der fremstiller keramiske produkter ved brænding, f.eks. tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj, porcelæn, klinker, glaserede rør, samt molerværker, hvis virksomheden har en produktionskapacitet på mere end 75 tons pr. dag, eller hvis virksomheden har en ovnkapacitet (ovnstørrelse) på mere end 4 m³ og en sættekapacitet på mere end 300 kg pr. m³ (i)” på bilag 1 til bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen).

De omboende har klaget over, at Miljøstyrelsen har lempet de af Skive Kommune fastsatte støjvilkår, og således har ændret afgørelsen til skade for klagerne.

Miljøklagenævnet skal bemærke, at Miljøstyrelsen som klagemyndighed efter miljøbeskyttelsesloven kan foretage en fuld prøvelse af en påklaget afgørelse. Det betyder for det første, at styrelsen ikke er bundet af de påstande om ændring af en afgørelse, som en klager er fremkommet med, og at styrelsen kan tage forhold, som ikke er omfattet af en klage, op til behandling og afgørelse, hvis forholdene taler herfor. Det betyder for det andet, at styrelsen inden for de rammer, der fastlægges af miljøbeskyttelsesloven og administrativ praksis, kan foretage ændringer, som må anses til skade for klageren.

Nævnet skal endvidere bemærke, at vilkårene i en meddelt miljøgodkendelse efter omstændigheder vil kunne lempes under forudsætning af, at de nye vilkår er i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven og de principper for lovens administration, der er fastlagt i vejledende retningslinier og administrativ praksis. Sådanne ændringer kan f.eks. komme på tale i tilfælde, hvor det imod godkendelsesmyndighedens forventning viser sig, at en virksomhed ikke har mulighed for at overholde de meddelte vilkår, eller hvor der efter godkendelsens meddelelse fremkommer nye oplysninger af væsentlig betydning.

I den foreliggende sag har Miljøstyrelsen lempet de af Skive Kommune fastsatte støjvilkår på to punkter. Styrelsen har for det første for tidsrummet kl. 6.00-7.00 mandag-fredag lempet den vejledende støjgrænseværdi for natperioden med 5 dB(A). Denne ændring af vilkårene åbner mulighed for, at virksomheden i det nævnte tidsrum kan foretage én kørselsoperation pr. halve time. Styrelsen har ved denne ændring lagt til grund, at det er en væsentlig konkurrenceparameter for virksomheden at kunne foretage udlevering af tegltagsten fra kl. 6 om morgenen. Styrelsen har for det andet lempet de vejledende støjgrænseværdier ved modtagelse af råler fra skib, som finder sted 3 gange årligt, med indtil 7 dB(A). Styrelsen har herved lagt til grund, at virksomheden ikke har mulighed for ved modtagelsen af råler at overholde de vejledende støjgrænseværdier.

Herom bemærkes, at de vejledende støjgrænseværdier er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder, og at vejledningen danner udgangspunkt for administrationen af bl.a. miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om miljøgodkendelse. Af vejledningens afsnit 2.2.5 fremgår, at grænsen mellem nat og dag kan fastsættes til kl. 6.00, hvis det er påkrævet, at virksomhedens drift begynder særligt tidligt om morgenen. Herved åbner vejledningen mulighed for lempelser af de vejledende støjgrænseværdier på 10 dB(A) i forhold til boligområder og 15 dB(A) i forhold til blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Af vejledningens afsnit 2.2.6 fremgår, at det i forhold til sæsonbetonede aktiviteter kan overvejes, om det er rimeligt at lempe støjgrænseværdierne.

På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at ændre de af Miljøstyrelsen fastsatte støjvilkår. Nævnet skal i denne forbindelse bemærke, at styrelsen for tidsrummet kl. 6.00-7.00 mandag-fredag har begrænset lempelsen til 5 dB(A), og at styrelsen med henblik på at sikre vilkårets overholdelse har fastsat vilkår om, at udkørsel af færdigvarer mandag-fredag kl. 6.00-7.00 skal begrænses til én lastbil hver halve time.

Det er endvidere indgået i nævnets vurdering af dette spørgsmål, at det i Skive Kommunes godkendelse var en forudsætning, at udkørsel med færdigvarer kunne ske i et vist omfang om morgenen fra kl. 6.00-07.00, som også anført i skrivelserne til nævnet af 25. oktober 2004 og af 11. februar fra Højslev Teglværk A/S.

I øvrigt er nævnet enig med Skive Kommune i, at det er uheldigt, at planlægningsmæssige forhold har skabt konflikter mellem de omboende og virksomheden. Ansvar for de planlægningsmæssige forhold påhviler imidlertid Skive Kommune.

Konsekvensen af planlægningsmæssige forhold af denne karakter kan være, at der bl.a. i miljøgodkendelser må fastsættes vilkår, som i større eller mindre omfang skaber vanskeligheder for den drift, der set fra et virksomhedsmæssigt synspunkt er optimal.

Imidlertid er det op til tilsynsmyndigheden at tilrettelægge og gennemføre et forsvarligt tilsyn, som tilgodeser omgivelsernes interesse i vilkårenes overholdelse, herunder en kontrol af, om støjgrænser og driftsvilkår overholdes af virksomheden. I den forbindelse bemærkes, at det er virksomhedens pligt at tilrettelægge driften, så miljøgodkendelsens vilkår overholdes, samt at søge kommunen om forudgående tilladelse til driftsændringer, der kan have miljømæssig betydning.

Såfremt vilkårene vedrørende udkørsel af færdigvarer mandag-fredag kl. 6.00-7.00 ikke overholdes, er det således op til Skive Kommune at tage stilling til, om der skal nedlægges forbud mod udkørsel i dette tidsrum.

Højslev Teglværk A/S er under sagens behandling fremkommet med en række bemærkninger om de af styrelsen fastsatte vilkår for virksomhedens luftforurening. Hertil skal nævnet anføre følgende:

NO_x og SO₂:

I styrelsens afgørelse er der fastsat vilkår om, at Skive Kommune efter en nærmere konkret vurdering skal fastsætte vilkår om emissionsgrænseværdier for NO_x og SO₂. Nævnet finder derfor ikke anledning til at gå ind i en nærmere vurdering af dette spørgsmål.

HF:

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2001, at der er fastsat vejledende grænseværdier for virksomheders emission af HF. I styrelsens afgørelse er der fastsat grænseværdier og rensningskrav i overensstemmelse hermed, og styrelsen har givet en omfattende begrundelse for de fastsatte krav, som nævnet kan tiltræde.

Miljøklagenævnets afgørelse

Miljøstyrelsens afgørelse af 6. september 2004 stadfæstes.

Fristen på 6 måneder i vilkår 1.2.2, jf. Miljøstyrelsens afgørelse, regnes fra denne afgørelses dato.

P.N.V

Jørgen Bjerring

**Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.
Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.**

Denne afgørelse er sendt med post/e-mail til:

Ejvin Jensen
Teglværksvej 18
7840 Skive

Kirsten Th. Vestergaard
Kærvej 6
7840 Højslev

Casper Blak
Rolighedsvej 20
7840 Højslev

Carina & Ejner Lund
Viborgvej 228
7840 Højslev

Poul Justesen
Teglværksvej 14
7840 Højslev

Højslev Teglværk
Viborgvej 231
7840 Højslev

Skive Kommune

J.nr. 244209

Miljøstyrelsen

J.nr. M 133/B04-0002